

Bron: Nieuwe Oogst d.d. 23 juni 2007:

FAB in het hele land

Het project 'Interacties tussen plaagbronnen op het bedrijf en in groenblauwe dooradering' wordt uitgevoerd door Plant Research International (PRI) van Wageningen UR. In dit project proberen deelnemers een verband te vinden tussen plagen en natuurlijke vijanden op bedrijven en mogelijke bronnen daarvan in het omringende landschap. Doel is om beter te begrijpen welke landschappelijke begroeiingen, zoals bosjes en hagen, plagen en natuurlijke vijanden kunnen remmen of juist bevorderen, en hoe we dat beter kunnen sturen.

Het onderzoeksproject 'De Smaak van Morgen' van Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO-AGV) streeft naar duurzame, pesticidevrije teelten voor 2030. In dit project worden graskruiden- en bloemenranden, meng- en tussenteelten, vanggewassen, minder gevoelige variëteiten en fysieke maatregelen ingezet voor de teelt van kool. Het doel is koolplagen te beheersen of voorkomen zonder de inzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Het project 'Biodivers', eveneens van PPO-AGV, werkt sinds 2000 aan een bedrijfssysteem gebaseerd op het benutten van agrobiodiversiteit. Een netwerk van akkerranden stimuleert natuurlijke vijanden van plagen, zoals loopkevers en spinnen. Resultaat: jaarlijks 30 tot 50 procent minder bladluizen in tarwe en aardappel, vergeleken met een eenzelfde bedrijfssysteem zonder akkerranden.

Sinds dit jaar doet het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW, Heteren) onderzoek naar het benutten van FAB voor de beheersing van plagen in de fruitteelt. Het instituut onderzoekt het belang van soortenrijke hagen en windschermen en bloemrijke ondergroei voor de natuurlijke vijanden van perenbladvlou en appelbloedluis.

www.syscope.nl en www.kennisonline.wur.nl ('agrobiodiversiteit')

FAB in de regio

De successen van bovenstaande onderzoeksprojecten hebben geleid tot een aantal regionale akkerranden- en FAB-projecten. Daarin worden de principes van FAB op praktijkbedrijven gedemonstreerd.

Het eerste praktijkproject is het LTO FAB-project in de Hoekse Waard. Dit is een landelijke pilot onder begeleiding van LTO, waarin onderzoeksinstituten als PPO, PRI, LEI en NIOO intensief samenwerken. De vijf deelnemende akkerbouwers worden begeleid door een gebiedsbegeleider van DLV Plant. Sinds 2005 proberen ze om plagen in spruitkool, tarwe en aardappelen met een FAB-strategie te beheersen op een aaneengesloten stuk van 400 hectare op vijf bedrijven.

In Zeeland zijn sinds 2004 verschillende groepen boeren actief bezig met FAB onder begeleiding van de ZLTO en DLV. Ook in Flevoland en Limburg lopen projecten. In Noord-Brabant start er nog dit jaar een project. In andere provincies staan er eveneens initiatieven in de steigers.

www.lto.nl/fab

Frans van Alebeek,
PPO/AGV Lelystad